

Název příspěvku: Elektronické občanské průkazy v EU

Autor: Ing. Ivo Rosol, CSc., ředitel divize vývoje, OKsystem s.r.o.

Řada evropských i mimoevropských zemí již nyní vydává, nebo připravuje vydávání čipových identifikačních dokladů pro své občany. Legislativa v této oblasti je nyní (v důsledku Smlouvy o založení Evropského společenství) v plné kompetenci jednotlivých států, což se odráží v různých cílech, způsobech řešení i termínech implementace. Výsledkem je nekoordinované vydávání vzájemně nekompatibilních čipových dokladů, jejichž elektronické funkce lze většinou využít pouze v zemi vydání. Uvedený stav věcí je zvláště překvapivý v rámci EU, kde občanské průkazy slouží rovněž jako cestovní doklady, které ovšem postrádají bezpečnost a kompatibilitu elektronických pasů. Legislativní změnu v této oblasti má zabudovanou až Lisabonská smlouva. Záměr vydání nových občanských průkazů, které mohou být volitelně vybaveny čipem, vyjádřila i Česká republika návrhem novely zákona o občanských průkazech.

Tento příspěvek se zabývá různými aspekty vydání a použití čipových identifikačních dokladů. Vychází z rozboru účelů jejich vydání, možných technických řešení a trendů v této oblasti, založených na zkušenostech států, které tyto doklady již vydaly, nebo vydání reálně připravují. V tomto kontextu jsou uvedeny nemnohé veřejně publikované informace o připravovaných českých čipových občanských průkazech. Chybějící informace, zejména základní údaje o cílech a oblastech využití, potřebné infrastrukturu, použité čipové technologie, datovém obsahu a službách čipu jsou nahrazeny pouze odhady a doporučením autora. V příspěvku je zdůvodněn skeptický názor autora na možnost zajištění podobně uspokojivého stavu v oblasti konformity ke standardům a mezinárodní interoperability, jako bylo dosaženo u elektronických pasů. Hlavním důvodem je neexistence rozhodující globální aplikace národních identifikačních dokladů a absence mezinárodní autority, která by stanovila závazné procesní a technické specifikace v této oblasti, podobně jako vytvořila ICAO pro cestovní doklady. V závěru příspěvku jsou formulovány základní předpoklady, které jsou podle názoru autora nutnou podmínkou pro úspěšnou a efektivní implementaci systému čipových občanských průkazů:

- vhodné načasování s ohledem na stav legislativy, standardizace, stavu v rozhodujících státech EU a připravenost domácích klíčových aplikací a infrastruktury
- určení jasně formulovaných cílů a indikátorů jejich dosažení
- určení oblastí použití a množiny uživatelů
- akceptace pochybnosti, že se v oblasti e-government podaří nalézt aplikaci, která by vedla k častému využívání elektronického občanského průkazu
- reflexe zkušeností (s důrazem na negativní zkušenosti) zemí, které mají v dané oblasti několikaletý náskok (Estonsko, Belgie)
- respektování skutečnosti, že občanský průkaz je též cestovním dokladem v Schengenském prostoru
- stanovení rozsahu funkcí a služeb čipu, logické struktury dat, kryptografických funkcí a technických rozhraní
- určení subjektů, které mohou za stanovených podmínek umísťovat data a bezpečnostní objekty do čipu
- použití existujících i rozpracovaných standardů v maximální možné míře
- vytvoření infrastruktury pro použití a správu čipových občanských průkazů